

Länsstyrelsen i Västernorrlands län

Miljöprövningsdelegationen

ANSÖKAN OM TILLSTÅND ENLIGT MILJÖBALKEN

- Sökande:** Storåsen Vindkraft AB, 556981-6183
Lilla Bommen 1, 411 04 Göteborg
- Ombud:** Advokat Anna Bryngelsson och biträdande juristerna Anna Ekström
Ståhl och Ivar Mellgren
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 4291, 203 14 Malmö
Tfn: 040-698 58 00
E-post: anna.bryngelsson@msa.se; anna.ekstrom.stahl@msa.se;
ivar.mellgren@msa.se
- Saken:** Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till uppförande och drift av en
gruppstation för vindkraft vid Storåsen i Ånge kommun,
Västernorrlands län (kod 40.90)
-

A.	Yrkanden.....	4
B.	Orientering	4
	B.1 Om Storåsen Vind AB.....	4
	B.2 Bakgrund	5
	B.3 Prövningens omfattning och avgränsning.....	5
C.	Områdesbeskrivning	6
	C.1 Projektområdet.....	6
	C.2 Riksintressen och skyddade områden.....	6
	C.3 Planerade vindkraftsetableringar i närområdet.....	7
	C.4 Planförhållanden.....	7
D.	Miljökonsekvenser.....	7
E.	Artskydd.....	9
	E.1 Fåglar.....	9
	E.2 Övriga djurarter	10
	E.3 Växter	11
	E.4 Sammanfattning.....	11
F.	Natura 2000.....	11
G.	Villkorsdiskussion.....	12
	G.1 Vindkraftverkens placering	12
	G.2 Buller och skuggor.....	14
	G.3 Risk och säkerhet.....	14
	G.4 Rennäring.....	15
	G.5 Kostnader för avveckling.....	15
H.	Förslag till villkor	16
I.	Tillåtlighet m.m.....	20
	I.1 Tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken.....	20
	I.1.1 Kunskapskravet	20
	I.1.2 Försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik.....	20
	I.1.3 Platsval	21
	I.1.4 Hushållnings- och kretsloppsprincipen	21
	I.2 Tillåtlighet enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.....	22
	I.3 Tillåtlighet enligt 5 kap. miljöbalken.....	22
	I.4 Tillåtlighet enligt 7 kap. miljöbalken.....	22
	I.5 Tillåtlighet enligt 8 kap. miljöbalken.....	22
J.	Tillståndstid och igångsättningstid.....	23

Bilagor:

Bilaga A Karta över projektområdet samt undantagsområden

Bilaga A1 Förklaring undantagsområden

Bilaga B Miljökonsekvensbeskrivning

Bilaga C Teknisk beskrivning

Bilaga D Exempellayout

Bilaga E Visualisering hinderbelysning

Bilaga F Shape-filer

A. Yrkanden

1. Storåsen Vindkraft AB yrkar att miljöprövningsdelegationen meddelar bolaget tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att, inom det område som framgår av Bilaga A, på fastigheten Lillmörtsjön 1:76 i Ånge kommun, Västernorrlands län, uppföra och driva en gruppstation för vindkraft bestående av högst 24 vindkraftverk med en maximal totalhöjd om 240 meter.
2. SVAB yrkar vidare att miljöprövningsdelegationen
 - (a) bestämmer tillståndstiden till 42 år från det att tillståndet tas i anspråk;
 - (b) bestämmer igångsättningstiden enligt 22 kap. 25 § miljöbalken till sju år från lagakraftvunnet tillstånd;
 - (c) föreskriver villkor i enlighet med vad bolaget föreslagit; samt
 - (d) godkänner den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen, Bilaga B.

B. Orientering

B.1 Om Storåsen Vind AB

3. Storåsen Vindkraft AB (**SVAB**) är ett dotterbolag till RES Renewable Norden AB (**RES**) som i sin tur är ett dotterbolag till Renewable Energy Systems Ltd i Storbritannien (**RES Ltd**). RES Ltd är ett av världens ledande vindkraftsföretag som sedan starten 1981 har utvecklat och byggt vindkraftparker runt om i världen med en total installerad effekt på cirka 22 GW. RES projekterar, uppför och driver vindkraftparker i Norden och har till dags dato utvecklat och uppfört vindkraftparker med installerad effekt om totalt 445 MW i Sverige.

B.2 Bakgrund

4. Den nu ansökta verksamheten, i något annorlunda utformning, har tidigare varit föremål för prövning. SVAB gav in en tillståndsansökan 2017 men återkallade den 2019 efter att kommunal tillstyrkan inte erhållits och ärendet avskrevs.¹
5. Då förutsättningarna för kommunal tillstyrkan förändrats, genomförde SVAB nytt samråd enligt 6 kap. miljöbalken år 2020. Arbetet med upprättande av ansökningshandlingarna har därefter pågått. Till följd av vad som framkommit under de båda samråden samt en tidigare tillståndsprocessen, har projektområdet ungefär halverats och antalet vindkraftverk reducerats från ursprungliga 47 till nu ansökta 24 stycken.

B.3 Prövningens omfattning och avgränsning

6. Den ansökta verksamheten omfattar uppförande och drift av vindkraftparken. Detta inkluderar, utöver uppförande och drift av själva verken, anläggande av vägar, montageytor, kranplatser och uppställningsytor, och andra till verksamheten hörande anläggningar i form av servicebyggnader och kopplingsstationer. Därtill inkluderas interna ledningsdragningar inom vindkraftparken. Ledningar för anslutning till överliggande elnät ingår dock inte.
7. Ansökan avser inte fasta verkspositioner, utan istället fri placering av vindkraftverk och andra anläggningar inom projektområdet, med hänsyn tagen till de så kallade undantagsområden som framgår av Bilaga A och A1 (se vidare avsnitt I.1 nedan).
8. Anläggningen har projekterats så att det inte inkluderar någon tillståndspliktig vattenverksamhet. Om anmälningspliktig vattenverksamhet aktualiseras i samband med den senare detaljprojekteringen kommer SVAB att anmäla detta i särskild ordning.

¹ Dnr 551-8835-2017.

C. Områdesbeskrivning

C.1 Projektområdet

9. Denna ansökan avser verksamhet inom det s.k. *projektområdet*, vilket är det område som framgår av Bilaga A. Projektområdet är beläget i området Storåsen i Ånge kommun. Projektområdet omfattar drygt 10 kvadratkilometer och är beläget i ett kuperat och vidsträckt skogslandskap med markerade höjder, sjöar, våtmarker och vattendrag. Projektområdet hyser storskalig barrskog och den dominerande markanvändningen är skogsbruk. Det finns dock några små områden med äldre skog. Generellt är projektområdet starkt präglad av skogsbruk, med talrika hyggen och ett stort antal ungskogar dominerade av tall och contortatall. Skogsbruket i sig bidrar till att naturmiljön och landskapet inom projektområdet med omnejd kontinuerligt förändras. Det finns ett nätverk av skogsbilvägar inom projektområdet.
10. Det finns ingen bebyggelse inom projektområdet. Närmaste bebyggelse för fastboende finns norr om projektområdet vid Lillmörtsjön, cirka 2,3 kilometer från etableringsyta som kan bli aktuell för vindkraft. Två äldre gårdar som inte nyttjas som fasta bostäder är belägna vid Jättensjön, cirka 2,5 kilometer från yta som kan bli aktuell för etablering av vindkraft. Kring sjön Hångstaörn ligger fritidshus, varav ett är beläget cirka 800 meter från yta som kan bli aktuell för etablering av vindkraft.
11. Projektområdet ligger i sin helhet inom fastigheten Ånge Lillmörtsjön 1:76.

C.2 Riksintressen och skyddade områden

12. Projektområdet, som har mycket goda vindförhållanden och är väl anpassat för vindkraft, är till stora delar utpekade som riksintresse för vindbruk enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. I övrigt finns inga utpekade riksintressen inom projektområdet.
13. Närmaste skyddade område är Natura 2000-området Spångmyran-Röjtjärnsmyran (SE0710197), som närmast beläget cirka två kilometer från projektområdet. Spångmyran-Röjtjärnsmyran är även utpekade som riksintresse för naturvård. Även området Naggen, beläget cirka sex kilometer söder om projektområdet, är utpekade som riksintresseområde för naturvård. Närmaste område som utpekats som riksintresse för rennäring är beläget nästan fyra mil från projektområdet.

C.3 Planerade vindkraftsetableringar i närområdet

Närmaste vindkraftspark är Klevberget, cirka tre kilometer nordost om projektområdet, som har ett lagakraftvunnet tillstånd för 35 vindkraftverk men är såvitt SVAB känner till under uppförande med en layout med 24 verk. Cirka 8 kilometer väster om projektområdet anläggs vindkraftparken Björnberget, med maximalt 60 beviljade verk. Drygt en mil sydväst om projektområdet byggs vindkraftparken Gubbaberget, som har tillstånd för 16 vindkraftverk men en planerad layout med 12 verk. Parkerna Björnberget och Gubbaberget är båda projekt som drivs av SVAB:s moderbolag RES.

C.4 Planförhållanden

14. Projektområdet är rekommenderat för etablering av vindkraft i Ånge kommuns tillägg till kommunens översiktsplan.² Området bedöms vara lämpligt för vindkraftsetableringar under förutsättning att hänsyn tas så att inte våtmarker och fornlämningar påverkas negativt. Vid etableringar i projektområdets södra halva anges också att en särskild utredning om boplatser, rörelsemönster och uppehållsområden för kungsörn ska föregå lokaliseringsprövningen.
15. Nämnda tillägg till översiktsplanen innehåller också generella riktlinjer för hur kommunen ska hantera utbyggnaden av vindkraft. Projektområdet är utarbetat så att placering av vindkraftverk kommer att följa dessa riktlinjer på alla punkter förutom att ett vindkraftverk kan komma att placeras 800 istället för rekommenderade 1 000 meter från ett bostadshus, se avsnitt C.1 ovan. RES bedömer att den ansökta etableringen ligger väl i linje med de kommunala intentionerna vad gäller utbyggnad av och investering i förnybara energikällor.

D. Miljökonsekvenser

16. Den ansökta verksamhetens omgivningspåverkan, inklusive följdverksamhet i form av transporter under framförallt anläggningsskedet, beskrivs i MKB, Bilaga B. Nedan följer en kort sammanfattning av de huvudsakliga miljökonsekvenserna.

² Ånge kommun (2010): Vindkraft i Ånge kommun. Tillägg till översiktsplan. Plan antagen av kommunfullmäktige 2010-09-27.

17. Ianspråktagande av mark för anläggningen innebär att **naturmiljöer** försvinner. Projektområdet har inventerats och undantagsområden anpassats efter identifierade naturvärden. Sammantaget bedöms verksamheten medföra en liten negativ konsekvens för naturvärden.
18. Projektområdet hyser till största del låga värden för **fåglar**. Viss påverkan på vanligare skogslevande fågel kan uppstå. SVAB kommer att vidta ett antal skyddsåtgärder i förhållande till fåglar, se vidare avsnitt E om artskydd nedan. Sammantaget bedöms verksamheten medföra liten negativ konsekvens för fåglar. Projektområdet hyser inte några utmärkande värdeområden för **fladdermöss** och verksamheten bedöms medföra obetydliga konsekvenser för fladdermöss. Vad gäller **övrigt djurliv** kan vilda djur komma att störas under anläggningsfasen, till följd av ökad mänsklig aktivitet och buller, men under driftsfasen förväntas ingen större störning att ske. Sammantaget bedöms etableringen medföra en liten negativ konsekvens för övriga djur i området.
19. Inom projektområdet förekommer varken några sammanhängande eller skyddade **kulturmiljöer**, såsom kulturresevat eller riksintresse för kulturmiljövården, eller några kända fornlämningar. Konsekvenserna för kulturmiljön bedöms bli små eller obetydliga.
20. Projektområdet är ett skogbeväxt och kuperat utmarksområde och bedöms vara tåligt för en vindkraftsetablering. Verksamhetens påverkan på **landskapen** bedöms vara av måttlig karaktär.
21. Riktlinjer och praxis avseende **buller och skuggor** vid bostäder kommer att kunna efterlevas. Det gäller även med beaktande av kumulativa effekter med andra vindkraftparker i området. Sammantaget bedöms buller och skuggor till följd av vindkraftsetableringen medföra liten negativ konsekvens.
22. Projektområdet ligger i utkanten av Jijnjevaerie samebys betesmark men har inte använts under i vart fall de senaste åttiota åren. Om området ska användas måste renarna transporteras dit eftersom det avgränsas av barriärer i form av två stora vägar och Indalsälven. Området bedöms inte heller ha särskilt höga kvaliteter vad gäller lavförekomst eftersom ett aktivt skogsbruk bedrivs i området. SVAB kommer att eftersträva dialog med samebyn i syfte eventuella störningar för rennäringen ska kunna minimeras. Sammantaget bedöms verksamheten inte påverka **rennäringen**. Det gäller även med beaktande av kumulativa effekter med andra verksamheter.

E. Artskydd

E.1 Fåglar

23. Fågelfaunan inom och i anslutning till projektområdet domineras av utbredda och för regionen allmänna fåglar.
24. Projektområdet berörs av två revir för *fjällvråk*. I ett av reviren konstaterades häckning. Även *tornfalk* har observerats men inga bon påträffats. *Fiskgjuse* har observerats men det finns ingen indikation på att häckning skulle ske inom en kilometer från projektområdet. Det finns ingen känd häckningsplats för *kungsörn* inom tre kilometer från projektområdet.
25. *Smålom* har observerats i två tjärnar i projektområdet (båda har placerats inom undantagsområde). Projektområdet har vidare avgränsats med hänsyn till observation av smålom vid två andra tjärnar. En potentiell häckningssjö för *storlom* har observerats men det minsta avståndet mellan strandlinjen och projektområdet är mer än en kilometer, vilket utgör rekommenderat hänsynsavstånd.
26. Regionen runt projektområdet har fasta populationer av *tjäder* och *orre*. Två tjäderspelplatser, varav en större med sju spelande tuppar har noterats inom projektområde. Flera platser, relativt jämnt spridda inom inventeringsområdet, har noterats för små orrspel.
27. SVAB har föreslagit en rad åtgärder för att minimera verksamhetens påverkan på fåglar, se avsnitt 4.6.2 i MKB. Vissa skyddsåtgärder är av generell karaktär och av betydelse för ett stort antal arter, andra är mer specifika och tar sikte på exempelvis fåglar eller enskilda arter. Utöver de allmänna undantagsområdena tillämpas skyddszoner runt konstaterade häckningslokaler. Inga vindkraftverk kommer att uppföras inom en kilometer från kända häckningsplatser för smålom eller fjällvråksbon. Vindkraftverk kommer inte heller att uppföras inom 500 meter från identifierade tjäderspelplatser. Vidare kommer inom denna 500-meterszon inga anläggningsarbeten att utföras under perioden 10 april–20 maj. Löpande arbete (ej anläggningsarbete) kommer endast att utföras efter kl. 9 under den angivna perioden. I hela projektområdet kommer kabeldragning i möjligast mån att ske med markkabel.
28. Det finns en liten risk för att enstaka individer av fåglar kan *dödas* (4 § första punkten artskyddsförordningen) under anläggning och drift av vindkraftsparken. Det rör sig

främst om småfåglar. Att individer av vanligt förekommande fågelarter påverkas på detta sätt är i princip oundvikligt vid exploateringar som genomförs i naturmark. För att minimera risken för att individer av fåglar dödas, och för att undvika att *fågelbon och ägg förstörs* (4 § andra punkten), har projektområdet avgränsats med hänsyn till fåglar och skyddszoner placerats kring konstaterade häckningsplatser för smålom och fjällvråksbon. I och med dessa skyddsåtgärder kan den ansökta verksamheten inte anses utgöra sådant avsiktligt dödande eller förstörande av bon eller ägg som avses i 4 § artskyddsförordningen.

29. Genom de föreslagna skyddsåtgärderna bedöms heller ingen art *störas* på ett sätt som har någon betydelse för bibehållandet av arten på en tillfredsställande nivå (4 § fjärde punkten).

E.2 Övriga djurarter

30. Djurarter som har markerats med N eller n i bilaga 1 till artskyddsförordningen skyddas av förordningens 4 a §. Lodjur, brunbjörn och åkergroda bedöms kunna förekomma i området. En järvlya finns i projektområdets omgivning. Det finns inga uppenbart intressanta fladdermusmiljöer inom projektområdet.
31. Risken att några stora rovdjur kommer *dödas* till följd av verksamheten bedöms obefintlig. Mot bakgrund av att det inte finns några särskilt intressanta fladdermusmiljöer inom projektområdet är risken också låg att individer av fladdermöss dör till följd av den ansökta verksamheten. Risken för att åkergrödor dör eller deras *ägg förstörs* (4 a § första och tredje punkten) minimeras genom de åtaganden som görs till skydd för våtmarker. Efter den förnyade naturvärdesinventering som kommer att göras inför detaljprojekteringen, se avsnitt 4.5.7 i MKB – finns också möjlighet att vid behov utföra anpassningar eller skyddsåtgärder.
32. Områdets vilda djur kan temporärt komma att *störas* under anläggningsfasen till följd av ökad mänsklig aktivitet och buller. Länsstyrelsens rekommenderade skyddsavstånd till järvlyan har tillämpats vid utformningen av undantagsområden (undantagsområde kategori 1, se villkorsförslag 3 i avsnitt H nedan). De eventuella störningar som kan uppstå är begränsade i tid och erfarenheten från andra vindkraftsetableringar visar att djurlivet snabbt återanpassar sig till området. De djurarter som finns inom

projektområdet lever redan idag i miljöer som är starkt påverkade av människan i form av skogsbruk och utbyggt vägnät. Under drifttid förväntas djuren inte störas nämnvärt.

33. Sammantaget bedöms verksamheten med de föreslagna skyddsåtgärderna inte utgöra sådant avsiktligt dödande, störande eller förstörande av bon eller ägg som avses i 4 a § första, andra och tredje punkten artskyddsförordningen.
34. Verksamheten tar endast ca 10 % av projektområdets yta i anspråk och bedöms inte påverka områdets kontinuerliga ekologiska funktionalitet som *fortplantningsområde och viloplats* för stora rovdjur, åkergroda eller fladdermus (4 a § fjärde punkten).

E.3 Växter

Inom projektområdet förekommer exemplar av växter som skyddas av artskyddsförordningen. De identifierade arterna, vilka närmare framgår av bilaga 4a och 4b till MKB, är inte unikt förekommande vid Storåsen. En stor del av de skyddade växterna är lokaliserade inom områden som utgör undantagsområden och kommer därmed att undantas olika typer av exploateringar. Med anledning av detta bedöms det inte finnas risk för påverkan på arternas populationsnivå. Inför att slutlig layout beslutas kommer de ytor som ska ianspråkta att inventeras och vid behov kan utformningen anpassas eller dispens sökas. De utredningar som redan föreligger är dock tillräckliga för att man ska kunna konstatera att verksamheten kan bedrivas på ett sådant sätt att den inte kommer i konflikt med artskyddsförordningen.

E.4 Sammanfattning

35. Med hänvisning till de utredningar som har gjorts och mot bakgrund av de skyddsåtgärder som föreslås bedömer SVAB att den ansökta verksamheten inte står i konflikt med någon av artskyddsförordningens bestämmelser.
36. För det fall miljöprövningsdelegationen gör en annan bedömning, önskar SVAB ges tillfälle att komplettera ansökan med yrkande om dispens för relevanta arter samt vid behov ytterligare underlag för en sådan bedömning.

F. Natura 2000

37. Natura 2000-området Spångmyran-Röjtjärnsmyran är som närmast beläget cirka två kilometer från projektområdet. Området är utpekade att ingå i Natura 2000-nätverket

enligt både art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Natura 2000-området hyser hydrologiskt sårbara områden och är till viss del hydrologiskt förbundet med projektområdet genom avrinning. Avståndet till projektområdet är emellertid långt och flera av de hydrologiska förbindelserna har naturliga sedimentfällor. Det finns därför ingen risk för negativ påverkan på Natura 2000-områdets hydrologi. SVAB föreslår trots det flera skyddsåtgärder till ytterligare säkerställande av hydrologin i Natura 2000-området (se avsnitt 4.5.7 i MKB).

38. Risken för påverkan på utpekade fågelarter har utretts. Bevarandemålen för de utpekade fågelarterna innefattar bland annat bibehållande av häckningsbiotoper och övriga livsmiljöer. Eftersom Natura 2000-områdets hydrologi inte kommer att påverkas bedöms inte heller de utpekade fågelarterna, som är knutna till myrmyljön, påverkas.
39. Sammantaget bedöms verksamheten inte på något betydande sätt kunna påverka Natura 2000-området, även om inga skyddsåtgärder skulle vidtas. Verksamheten kräver därför inget tillstånd enligt 7 kap. 28 a §.

G. Villkorsdiskussion

G.1 Vindkraftverkens placering

40. För att anläggandet av en vindkraftpark ska bli optimalt ur såväl miljö- som energisynpunkt bör det finnas utrymme att ta hänsyn till den närmare kunskap om förhållandena på platsen som erhålls vid detaljplaneringen. Det måste även finnas utrymme att beakta den teknik som finns tillgänglig när vindkraftparken ska uppföras. Vindkraftverkens inbördes avstånd har en avgörande roll för att optimera vindkraftparkens energiproduktion. Turbinernas inbördes placering är beroende av vilken turbin som slutgiltigt väljs; både fabrikat, rotorstorlek och navhöjd påverkar utfallet. För att säkerställa att maximal produktion kan uppnås med så litet markintrång som möjligt bör full flexibilitet medges vid placeringen. SVAB har därför utformat ansökan med utgångspunkt i en exempellayout inom det givna projektområdet, se Bilaga D.
41. Exempellayouten illustrerar ett värsta scenario vad gäller miljökonsekvenser, men också vad som i nuläget förefaller vara det mest optimala nyttjandet av områdets potential för vindbruk. Denna ansökan är utformad så att ett tillstånd enligt

miljöbalken även ska omfatta möjligheten att använda sig av en annan layout eller att etablera ett färre antal verk, om det bedöms mer ändamålsenligt.

42. Inför tillståndsansökan har hela projektområdet inventerats i syfte att lokalisera och redovisa värdefulla naturmiljöer. Resultaten av denna inventering, tillsammans med fågelinventeringar och den kunskap om området som växt fram under projektets gång, återspeglas i avgränsningen av projektområdet och i utformning av undantagsområden inom projektområdet. Det finns tre kategorier av undantagsområden, benämnda 1, 2 och 3. I områdena med högst värden (kategori 1) får inga vindkraftverk, byggnader eller anläggningar uppföras, medan vissa åtgärder kan tillåtas i områden i kategori 2 och ytterligare åtgärder i kategori 3, se närmre villkorsförslag 3 i avsnitt H nedan.
43. Den slutliga placeringen av vindkraftverken kommer att göras med hänsyn till de föreslagna undantagsområdena, villkoren och skyddsåtgärderna. Dessa ramar begränsar miljöpåverkan samtidigt som de lämnar utrymme för att vid upphandling och byggnation optimera nyttan av verksamheten.
44. Mark- och miljööverdomstolen har uttalat att det kan finnas stora vinster med att inte redan vid ansökningstillfället fastställa verkens exakta placering. Det är dock nödvändigt att ansökningshandlingarna ger ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma de konsekvenser som verksamheten vid olika tänkbara utformningar kan ge upphov till. Av betydelse för frågan om tillstånd med fri placering av vindkraftverk inom begränsade etableringsytor ska meddelas är bland annat antalet verk, projektområdets storlek och omgivningens naturvärden.³
45. Det finns i förevarande fall ett mycket gediget underlag som belyser den maximala påverkan vindkraftsparken kan innebära. Miljökonsekvenserna av den ansökta verksamheten kommer inte att bli större eller väsentligen annorlunda till följd av att den exakta placeringen av vindkraftverken förändras jämfört med exempellayouten, inom de yttre ramar som föreslås. Projektområdet har utretts noggrant och områden som inte är lämpliga för turbinplacering har undantagits inom projektområdet. Det är också fråga om ett förhållandevis litet antal verk. Med hänsyn till detta och att den

³ Se Mark- och miljööverdomstolens dom den 19 juni 2017 i mål M 4276-16 (92 verk, boxtillstånd medgavs ej), dom den 16 december 2019 i mål M 1845-19 (8 verk, boxtillstånd medgavs) samt dom den 13 april 2018 i mål M 3648-17 (36 verk, boxtillstånd medgavs).

ansökta etableringen rör ett område med mycket få motstående intressen anser SVAB att ansökan uppfyller de krav som följer av miljöbalken och i praxis.

46. För det fall att miljöprövningsdelegationen ändå skulle anse att det saknas förutsättningar att medge fri placering av vindkraftverken, finns förutsättningar att genom villkor föreskriva att vindkraftverken ska placeras enligt Bilaga D med en flyttmån om 100 meter från respektive angiven position.

G.2 Buller och skuggor

47. Under anläggnings-, bygg- och återställningsfas föreslår SVAB begränsningsvärden som motsvarar de ljudnivåer som framgår av Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (villkorsförslag 7). Bolaget föreslår att angivna begränsningsvärden kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätningar och beräkningar.
48. Under drift föreslås ett begränsningsvärde som innebär att ljud från vindkraftverk inte får överskrida ekvivalent ljudnivå om 40 dB(A) utomhus vid bostäder (villkorsförslag 10), vilket är praxis. Kontroll föreslås ske enligt gällande mätstandarder, varför resultatet av ljudmätningar bedöms bli likvärdigt oavsett om ljudnivån kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller genom mätning vid bostäder.
49. SVAB föreslår även ett villkor som reglerar lågfrekvent ljud och menar att de nivåer som framgår av Folkhälsomyndighetens riktvärden för lågfrekvent buller inomhus är ett bra mått för att säkerställa att olägenheter av betydelse inte uppstår (villkor 11). SVAB anser inte att det är nödvändigt att genomföra mätningar om det inte är visat att det finns risk för att angivna värden kan överskridas, eller om tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.
50. Såvitt avser skuggor följer av praxis att den faktiska skuggtiden inte ska tillåtas överskrida åtta timmar per år, vilket SVAB också föreslår i detta fall.

G.3 Risk och säkerhet

51. Den risk som vindkraftverk kan medföra för utomstående är framför allt att denne träffas av nedfallande snö och is. Sannolikheten för att en sådan olycka inträffar är mycket liten. Anläggningen kommer att etableras i ett område där det helt saknas bostadshus och där relativt få människor rör sig när väderförhållandena är sådana att

riskerna för isbildning är stora. Om rotorbladen nedisas kommer vindkraftverkens aerodynamiska egenskaper att påverkas, vilket i sin tur medför en obalans i rotorn eller en förändrad produktion jämfört med den förväntade. När denna påverkan blir för stor ger det automatiska övervakningssystemet utslag så att vindkraftverket stoppas. Vindkraftverket kan inte tas i drift så länge obalansen – det vill säga isbildningen – kvarstår.

52. För att ytterligare begränsa riskerna för utomstående föreslås att varningsskyltar med information om risk för iskast ska finnas uppsatta under såväl drift- som anläggningsfas, se villkorsförslag 8.

G.4 Rennäring

53. Behovet av särskilda villkor avseende rennäring måste bedömas utifrån de faktiska förutsättningarna vid den aktuella lokaliseringen. Projektområdet har i detta fall inte nyttjats för renbete i modern tid och konsekvenserna för rennäringen bedöms bli obetydliga. SVAB anser därför inte att det finns skäl att föreslå villkor av mer ingripande slag till skydd för rennäringen. SVAB har dock full förståelse för de utmaningar rennäringen står inför och önskar föra en löpande dialog med berörd sameby under projektets alla faser och samråda om lämpliga skyddsåtgärder för att minska eventuella konsekvenser för rennäringen. Det föreslagna villkoret (14) syftar till att skapa förutsättningar för god kommunikation med samebyn och, i förlängningen, förutsättningar för samexistens med rennäringen.

G.5 Kostnader för avveckling

54. Ett tillstånd som meddelas enligt miljöbalken får för sin giltighet göras beroende av att en ekonomisk säkerhet ställs, 16 kap. 3 § miljöbalken. Säkerheten ska täcka kostnader för nedmontering och efterbehandling för de fall en verksamhetsutövare av något skäl inte kan fullgöra sina skyldigheter.
55. SVAB föreslår att den ekonomiska säkerheten bestäms till 500 000 kronor per vindkraftverk (villkorsförslag 17). Bolaget bedömer att detta utgör en tillräcklig

säkerhet för den ansökta verksamheten. Motsvarande säkerhet har i andra mål föreskrivits för liknande vindkraftsprojekt.⁴

H. Förslag till villkor

56. SVAB föreslår att följande villkor föreskrivs verksamheten.

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har angett i ansökan och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Utformning och anläggningsfas

2. En arbets- och tidsplan ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan byggnads- och anläggningsarbetena påbörjas. Av planen ska minst framgå de olika byggnads- och anläggningsmomenten samt förväntade transporttider.
3. Vindkraftverken ska placeras inom det projektområde som framgår av Bilaga A. Vid slutlig utformning av anläggningen gäller följande.
 - (a) Inom de områden som är markerade med (1) på karta i Bilaga A får inga vindkraftverk, byggnader eller anläggningar uppföras. Breddning av befintlig väg och nedläggning av kabel får dock undantagsvis ske i den mån det är nödvändigt på grund av avsaknad av godtagbara alternativ.
 - (b) Inom de områden som är markerade med (2) på karta i Bilaga A får inga vindkraftverk eller byggnader uppföras. Befintliga vägar får breddas och/eller förstärkas och nya vägar anläggas. Kablar får läggas ned.

⁴ Se Mark- och miljödomstolens vid Nacka tingsrätt dom den 7 juli 2021 i mål M 4269-20, dom den 22 juni 2021 i mål M 52-21, dom den 22 juni 2021 i mål M 47-21, dom den 4 april 2018 i mål M 2208-17 och dom den 9 juli 2018 i mål M 947-17.

(c) Inom de områden som är markerade med (3) på karta i Bilaga A får inga vindkraftverk uppföras. Alla andra slags åtgärder och verksamheter får genomföras.

4. Inga vindkraftverk får uppföras inom:

(a) en kilometer från kända häckningsplatser för smålom,

(b) en kilometer från kända fjällvråksbon, eller

(c) 500 meter från identifierade tjäderspelplatser.

Inom 500-meterszonen för identifierade tjäderspelplatser får inga anläggningsarbeten utföras under perioden 10 april–20 maj. Löpande arbete (ej anläggningsarbete) får endast utföras efter kl. 09 under den angivna perioden.

5. Ett förslag till utformning med slutlig placering av vindkraftverk, väg- och ledningsdragningar, vägförstärkningar, uppläggnings- och uppställningsytor, transformatorstationer samt andra byggnader och anläggningar för verksamhetens behov ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan anläggningsarbetena påbörjas.

6. Vid passage och arbeten i närheten av våtmarker och vattendrag ska skyddsåtgärder vidtas för att undvika grumling och att de hydrologiska förutsättningarna ändras. Åtgärder ska vidtas så att vandringsmöjligheter för fisk och andra vattenlevande organismer kvarstår.

7. Under anläggnings-, bygg- och återställningstiden ska ljud från verksamheten begränsas så att de inte ger upphov till en högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostads- och fritidshus än:

60 dB(A) helgfri måndag–fredag kl. 07–19,

50 dB(A) helgfri måndag–fredag kl. 19–22,

50 dB(A) lördag, söndag och helgdag kl. 07–19

45 dB(A) övrig tid.

Om tillsynsmyndigheten begär det, ska ovan angivna begränsningsvärden kontrolleras genom immissionsmätningar eller närfältsmätningar och

beräkningar. Den tid för vilken den ekvivalenta ljudnivån ska mätas/beräknas är då det bedrivs anläggningsarbete, dock inte för kortare tid än en timme.

8. Under såväl anläggningsfas som driftsfas ska varningsskyltar med information om risk för iskast finnas uppsatta.
9. SVAB ska senast en månad efter det att anläggningsarbetena är slutförda anmäla detta till tillsynsmyndigheten. Monterings-, uppställnings- och upplagsytor samt liknande ytor, som inte behövs för drift och underhåll av vindkraftparken, ska återställas inom ett år från det att anläggningsarbetena har avslutats. Återställningen ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.
10. Den ekvivalenta ljudnivån från verksamheten under drift får inte överstiga 40 dB(A) utomhus vid bostäder.

Den ekvivalenta ljudnivån ska kontrolleras genom närfältsmätningar och beräkningar eller genom immissionsmätningar. Efter att vindkraftparken tagits i drift ska SVAB mäta bullernivån vid tre av tillsynsmyndigheten godkända mätpunkter. Kontroll ska därefter ske när det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade ljudnivåer.

11. Lågfrekvent ljud inomhus i bostadsrum får på grund av verksamheten inte överstiga följande värden:

Tersband (Hz)	Ljudtrycksnivå (dB)
31,5	56
40	49
50	43
63	42
80	40
100	38
125	36
160	34
200	32

Vid mätning av ljud inomhus ska standardiserade mätmetoder användas. Mätning ska ske om beräkning utifrån faktiska uppgifter om källstyrka för vald typ av vindkraftverk visar att det finns risk för att angivna värden kan överskridas, eller om tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

12. Rörliga skuggor från vindkraftsanläggningen får inte överstiga åtta timmar per år på störningskänslig plats vid bostäder och fritidshus. Som störningskänslig plats räknas uteplats, eller en yta på 25 kvadratmeter, som används för till exempel rekreation, vila eller arbete i anslutning till bostäder och fritidshus.
13. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras och förvaras på ett sådant sätt att eventuellt spill och läckage samlas upp och tas om hand utan spridningsrisk. Kärll ska vara märkta med sitt innehåll.
14. SVAB ska iaktta följande hänsyn avseende rennäringsen.
 - Bjuda in till samråd med berörd sameby om tidplan för anläggningsarbeten och nedmonteringsarbeten, för att eventuell störning för rennäringsen ska bli så liten som möjligt.
 - Bjuda in till samråd med berörd sameby i samband med utformning av anläggningen under byggskedet för att markskador och eventuell störning för rennäringsen ska bli så liten som möjligt, exempelvis vid ledningsdragning och hantering av markskikt.
 - Vid påkallande från samebyn ska vägar som kan underlätta flyttning av ren inom parken plogas.
 - Under driftfasen årligen, inför tid på året då renar får vistas i området, bjuda in samebyn till samråd för ömsesidig information som kan vara av vikt för att undvika störningar för renskötseln i området.
 - Utse en kontaktperson för löpande kommunikation med samebyn.
15. Kontrollprogram omfattande anläggningsarbeten ska lämnas in till tillsynsmyndigheten minst sex veckor innan arbetena påbörjas. Kontrollprogram för verksamheten i sin helhet ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan vindkraftverken tas i drift, eller vid den senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.
16. När ett eller flera vindkraftverk slutligt tas ur drift, ska bolaget inom sex månader redovisa en återställnings- och efterbehandlingsplan till

tillsynsmyndigheten. I planen ska bland annat redovisas hur och inom vilken tid vindkraftverk ska nedmonteras och omhändertas samt hur marken ska återställas och efterbehandlas. Planen ska godkännas av tillsynsmyndigheten. Återställning och efterbehandling ska vara genomförd i sin helhet vid tillståndstidens utgång.

17. Bolaget ska ställa en ekonomisk säkerhet om 500 000 kronor för varje vindkraftverk som uppförs, för avhjälpande och andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Säkerheten ska gälla i två år efter tillståndstidens utgång. Vindkraftverk får inte uppföras förrän säkerheten är godkänd av miljöprövningsdelegationen.

Säkerheten får ställas etappvis om anläggningen utförs i olika etapper. Anläggningsarbeten får då inte påbörjas förrän säkerhet för hela den etapp som avses uppföras har godkänts av miljöprövningsdelegationen.

I. Tillåtlighet m.m.

I.1 Tillåtlighet enligt 2 kap. miljöbalken

I.1.1 Kunskapskravet

57. SVAB:s moderbolag RES har lång erfarenhet av att projektera, bygga och driva gruppstationer för vindkraft. Inom ramen för denna ansökan har SVAB upprättat en MKB och låtit utföra ett stort antal utredningar, bland annat naturvärdesinventering, fågelinventeringar, kulturmiljöanalys, fotomontage samt beräkningar avseende buller och skuggeffekter. Det får därmed anses uppenbart att kunskapskravet uppfylls.

I.1.2 Försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik

58. Genom föreslagna villkor och försiktighetsåtgärder får det anses klart att försiktighetsprincipen kommer att infrias. SVAB:s yrkanden och föreslagna villkor har utformats på ett sätt som möjliggör användande av bästa möjliga teknik. Genom att slutligt val av vindkraftverksmodell inte görs förrän i samband med upphandlingen säkerställs att den tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt effektivaste modellen på marknaden kommer att användas.

59. Mot bakgrund av ovan anser SVAB att verksamheten lever upp till försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik.

I.1.3 Platsval

60. Projektområdet hyser få motstående intressen och goda vindförhållanden råder. Stora delar av projektområdet är utpekade riksintresse för vindbruk, en aspekt som ska tillmätas stor betydelse vid bedömningen av om en lokalisering är lämplig. Stora delar av projektområdet är vidare utpekade som lämpligt för vindkraft i kommunens översiktsplan. Inga riksintresseområden, naturreservat, eller områden med liknande skydd berörs direkt av projektet.

61. Sammanfattningsvis är projektområdet en lämplig lokalisering som ligger i linje med kommunal, regional och nationell planering.

I.1.4 Hushållnings- och kretsloppsprincipen

62. Vindkraft är en förnybar energikälla som inte efterlämnar någon miljöskuld till kommande generationer. Efter avveckling är det möjligt att återvinna eller återanvända det mesta av materialet i vindkraftverken.

63. Elenergiproduktion genom vindkraft bidrar till att flera av de 16 nationella miljö kvalitetsmålen direkt eller indirekt uppfylls, bland annat *begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, levande skogar* samt *giftfri miljö*. Utbyggnaden av vindkraften är ett angeläget allmänt intresse i strävan efter en hållbar utveckling.

64. En vindkraftspark av den planerade storleken beräknas producera cirka 490 GWh/år, vilket motsvarar den årliga förbrukningen av hushållsel för knappt 90 000 hushåll med en årlig förbrukning om 5 500 kWh el, eller cirka 25 000 villor med en förbrukning om 20 000 kWh per år. Vindkraftsparken utgör alltså ett betydande bidrag till produktionen av förnybar el i Sverige.

65. Mot bakgrund av ovan måste det anses uppenbart att hushållnings- och kretsloppsprincipen är uppfylld.

I.2 Tillåtlighet enligt 3 och 4 kap. miljöbalken

66. Projektområdet är till stora delar utpekade som riksintresse för vindbruk. Det finns inte några andra utpekade riksintressen inom projektområdet eller i närområdet. Den ansökta verksamheten är således inte oförenlig med några riksintressen enligt 3–4 kap. miljöbalken.
67. Verksamheten kommer att ge ett betydande bidrag av förnybar energi till samhället. Det måste därför anses vara god resurshushållning att uppföra den ansökta vindkraftparken.

I.3 Tillåtlighet enligt 5 kap. miljöbalken

68. Den ansökta verksamheten bidrar inte till att någon miljö kvalitetsnorm inte kan uppfyllas.

I.4 Tillåtlighet enligt 7 kap. miljöbalken

69. De intressen som strandskyddet syftar till att skydda beaktas i förevarande prövning och ingen dispens krävs, 7 kap. 16 § miljöbalken.
70. Verksamheten bedöms inte strida mot strandskyddsbestämmelserna då den allemansrättsliga tillgången till strandområdet kommer att kvarstå och goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten kommer att bibehållas. Områden med höga naturvärden har undantagits från projektområdet (se villkor 3 och karta i Bilaga A), varför risken för väsentlig förändring av livsvillkor för djur- och växtarter har minimerats. Stor hänsyn kommer även i övrigt att tas vid eventuella anläggningsarbeten inom strandskyddat område, se avsnitt 4.5.7 i MKB:n. Strandskyddet utgör sammantaget inget hinder mot verksamhetens tillåtlighet.
71. Den ansökta verksamheten kan inte påverka miljön i något Natura 2000-område på ett betydande sätt, varför inget tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs. Inte heller berörs något annat område eller objekt som skyddas enligt 7 kap. miljöbalken.

I.5 Tillåtlighet enligt 8 kap. miljöbalken

Som framgår av avsnitt E ovan aktualiserar verksamheten inget av förbuden i artskyddsförordningen.

J. Tillståndstid och igångsättningstid

72. Tillståndet föreslås gälla i 42 år, vilket beräknas rymma tid för uppförande, drift under verkens tekniska livslängd samt nedmontering och återställande. SVAB bedömer att sju år är en lämplig igångsättningstid med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

Malmö den 11 november 2022,

Storåsen Vindkraft AB, genom

Anna Bryngelsson
(enligt fullmakt)

Anna Ekström Ståhl
(enligt fullmakt)

Ivar Mellgren
(enligt fullmakt)